

Uzasadnienie do uchwały

Przedkładałam pod obrady projekt stanowiska, które — jeśli zostanie przyjęte — skierujemy do Ministra Finansów o uwzględnienie miasta Hajnówka w naliczaniu subwencji ekologicznej w nowym systemie finansowania samorządów, obowiązującym od 2025 roku. Pozwoli ono w sposób formalny i jednoznaczny wyrazić potrzebę zmiany obecnego systemu finansowania samorządów. Stanowić będzie ono nie tylko głos w obronie interesów mieszkańców Hajnówki, lecz także ważny postulat w zakresie sprawiedliwego i efektywnego systemu ochrony przyrody w Polsce.

Zasadność przyjęcia stanowiska wynika z kilku kluczowych dla rozwoju miasta powodów:

- **faktycznych powiązań z obszarami chronionymi**

Choć granice administracyjne Hajnówki nie obejmują formalnie obszarów chronionych, miasto jest bezpośrednio związane z Puszcą Białowieską — obiektem o randze światowej, wpisanym na Listę UNESCO. Funkcjonowanie i rozwój Hajnówki od zawsze zależały od zasobów i uwarunkowań przyrodniczych tego kompleksu leśnego.

- **kosztów i ograniczeń ponoszonych przez samorząd**

Restrykcje w gospodarowaniu Puszcą spowodowały upadek tradycyjnego przemysłu drzewnego, a tym samym utratę tysięcy miejsc pracy i odpływ mieszkańców. Samorząd, poszukując alternatywy, inwestuje w turystykę i nowe formy przedsiębiorczości, co jednak generuje wysokie koszty infrastrukturalne i społeczne. Brak rekompensat finansowych w ramach subwencji ekologicznej sprawia, że miasto ponosi ciężary związane z ochroną przyrody bez odpowiedniego wsparcia.

- **asymetrię w obecnym systemie prawnym**

Algorytm subwencji ekologicznej uwzględnia wyłącznie jednostki samorządu, w których granicach znajdują się obszary prawnie chronione. Takie rozwiązanie pomija realny wpływ tych obszarów na sąsiednie gminy i miasta — takie jak Hajnówka, które pełnią funkcję zaplecza gospodarczego, usługowego i turystycznego dla regionu.

- **znaczenia dla interesu publicznego**

Uwzględnienie Hajnówki w systemie subwencji ekologicznej nie jest jedynie kwestią lokalną. Skuteczniejsze finansowanie miasta pozwoliłoby prowadzić zrównoważony rozwój, poprawić warunki życia mieszkańców oraz wzmocnić mechanizmy ochrony Puszczy Białowieskiej — dobra o znaczeniu ogólnopolskim i międzynarodowym.

- **spójności z polityką państwa**

Wsparcie finansowe dla Hajnówki wpisywałoby się w zasady zrównoważonego rozwoju oraz wyrównywania szans obszarów dotkniętych ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska. W efekcie wzmocniłoby to także politykę regionalną i proekologiczną państwa.